

Tisková zpráva, Hradec Králové, 13. 12. 2023

Vychází kniha přední historičky umění Edit András. Sleduje současné maďarské umění v kontextu aktuálních společensko-politických témat

Knižní novinka *Kulturní převlekání. Umění na troskách socialismu a na vrcholcích nacionalismu* přináší kritický a poutavý rozbor maďarského výtvarného umění v letech 1989–2022. Už samotný podtitul napovídá, že se dotýká i témat velmi aktuálních v souvislosti se současným děním ve střední Evropě. Křest spojený s autorčinou přednáškou se uskuteční 15. února 2024 na Akademii výtvarných umění v Praze.

Autorkou publikace je přední maďarská historička umění Edit András. Ta ve své práci mimo jiné sleduje vliv autoritářského systému a nacionalismu na umění a kulturu v Maďarsku. Knihu vydala Galerie moderního umění v Hradci Králové v roce 2023 v rámci své překladové edice věnované umění střední a východní Evropy.

První část publikace se zabývá maďarským výtvarným prostředím v období tzv. transformace (1989–2010), druhá část přibližuje dobu od roku 2010 (vítězství strany Fidesz v čele s Viktorem Orbánem) do současnosti. Autorka si všímá toho, jak se postsocialistická kultura vypořádává s traumaty z vlastní minulosti, věnuje se genderovým aspektům maďarského umění, velmi otevřeně analyzuje a popisuje vztah kultury a moci i způsob, jak se kulturní a politická témata dají snadno zneužít.

„András se zaměřuje na změnu pozice umění ve společnosti a na to, jakými způsoby se aktuální situaci přizpůsobuje nebo jí naopak vzdoruje. Přibližuje tvorbu konkrétních umělců a umělkyní a vybírá si při tom hlavně společensky angažovaná, sociálně citlivá a kritická díla. Maďarské umění uvádí do souvislostí s vývojem umělecké tvorby i v dalších zemích; letmo nahlíží také do českého a slovenského prostředí,“ doplňuje ředitel GMU František Zachoval.

Publikace s bohatým obrazovým doprovodem vznikla spojením vybraných částí ze dvou na sebe navazujících knih Edit András, které byly vydány v maďarštině, přičemž ta druhá vyšla teprve v letošním roce (*Kulturní převlekání. Umění na troskách socialismu*, 2009 a *Hranice imaginace. Současné umění a kritická teorie ve východní Evropě*, 2023). Autorka tyto texty přímo pro české vydání upravila a aktualizovala. Teoretik umění a kurátor Jan Zálešák knihu opatřil úvodní studií, která českým čtenářům představuje osobnost a dílo Edit András v potřebných souvislostech.

Publikace přináší cenné informace o vývoji současného maďarského výtvarného umění, které je v našem prostředí doposud málo reflektováno, a umožňuje jeho srovnání s uměleckou produkcí v českých zemích. Není však určena pouze čtenářům z řad odborné veřejnosti, ale všem, kteří se chtějí něco dozvědět o dění v současné maďarské kultuře.

Knihu odborně recenzoval historik umění Tomáš Pospiszyl. Publikace vyšla za podpory Ministerstva kultury České republiky, Petřofího literárního fondu na podporu maďarské literatury a města Hradec Králové.

EDIT ANDRÁS (*1953), maďarská historička umění a kritička, patří k nejvýznamnějším osobnostem píšícím o východo- a středoevropském umění. Působí jako výzkumná pracovníce Ústavu dějin umění, Centra humanitních věd Maďarské akademie věd v Budapešti a hostující profesorka na katedře historie Středoevropské univerzity ve Vídni. Zabývá se moderním a současným uměním a teorií umění střední a východní Evropy se zaměřením na genderovou problematiku a sociální i politickou angažovanost stejně jako na postsocialistické poměry a nacionalismus. Patří mezi vůdčí osobnosti současného diskurzu o středo- a východoevropských dějinách umění. Je editorkou řady knih, autorkou publikací i teoretických studií v mezinárodních katalogích a sbornících (např. *Tanec na laně. Eseje o americkém výtvarném umění konce tisíciletí*, 2001, v maďarštině). Jako kritička pravidelně přispívá do maďarských i mezinárodních časopisů o umění (*ARS, Ars Hungarica, ARTMargins, e-flux journal, Idea, Springerin, Third Text*). Žije a pracuje v Budapešti.

Text: Edit András
Překlad: Robert Svoboda
Předmluva: Jan Zálešák
Grafická úprava a sazba: Jana Vahalíková (Studio Marvil)
Počet stran: 344
Vazba: šitá, měkké desky
Vydání: první (český překlad)
Rok vydání: 2023
Formát: 170 × 230 mm (na výšku)
ISBN: 978-80-87605-65-3
Vydala: Galerie moderního umění v Hradci Králové

Odkaz na e-shop: <https://eshop.galeriehk.cz/edit-andras-kulturni-prevlekani--umeni-na-troskach-socialismu-a-na-vrcholcich-nacionalismu/>

Kontakt:

Bc. Gabriela Bučková
 komunikace s médií a s veřejností
 e-mail: komunikace@galeriehk.cz
 telefon: 725 774 046

MgA. František Zachoval
 ředitel
 e-mail: reditel@galeriehk.cz